

RØDTVETfestivalen Redux

Av Raymond Monsen Kristiansen

Jeg vil i dette skrivet gi min tilbakemelding til ["RØDTVETfestivalen"](#), som fant sted på Rødtvet skole 20. Oktober 2018 kl 1630-2100. Jeg vil også koble denne festivalen med mine egne tanker rundt skolers rolle i sine nærmiljø og mer generelt om arkitektur og mennesker.

Før/Under/Etter RØDTVETfestivalen	1
Før Rødtvet-festivalen	1
Under RØDTVETfestivalen	2
Etter RØDTVETfestivalen	3
Tanker rundt rom, lys og mennesker	3
Arkitektur - fysisk og organisatorisk	3
Mjølnerparken, Salamanca	4
Skolers rolle i samfunnet	6
Om Raymond Monsen Kristiansen	6

Før/Under/Etter RØDTVETfestivalen

Før Rødtvet-festivalen

27. September 2018 var jeg med-arrangør av et folkemøte på Linderud senter i regi av Groruddalstinget. Temaet var: ["Hvordan kan foreldre bidra til positive endringer i Groruddalen?"](#). Etter folkemøtet var ferdig og det var mingling, ble jeg kontaktet av Lene Karin Wiberg (leder av FAU på Rødtvet skole) og Maria Årthun (arkitekt hos TAG Arkitekter, MA-student og engasjert på Rødtvet) som ville pitche sitt kommende arrangement på Rødtvet skole 20/10: RØDTVETfestivalen. Dette begeistret meg umiddelbart, av følgende årsaker:

- 1) Min erfaring (egen-opplevd i tillegg til det jeg har lest) er at *festivaler er sterke identitets-skapende arrangementer*. En god lokal festival kan bygge nettverk, nabolageffekt, og et sammensveiset nærmiljø. Jeg var selv initiativ-tager til "Vestlifest" på Vestli skole den 20. Juni 2018 (www.vestlifest.com), og merket hvordan dette skapte positive nabolageffekter, selv om det er vanskelig å kvantitativt måle dette.
- 2) Det er i min optikk *usedvanlig vesentlig at man styrker Foreldrestemmen*, og at foreldre på skoler er tydelige aktører i nærmiljøet. Dette var også noe vi jobbet aktivt med på

Vestli skole FAU våren 2018, eksempelvis ifm skytingen på Vestli torg hvor vi som nabolags-foreldre reagerte ved å ha kaffe og kake-utdeling på Vestli t-bane stasjon. (<https://www.dagbladet.no/nyheter/jeg-reagerer-spontant-pa-forjaevliggjoringen/69761696>)

- 3) Drabantbyer blir tradisjonelt sett vurdert som “sovende lokalmiljøer”, hvor man kanskje har en butikk eller et nærsenter, men hvor det ellers er lite “liv”. *En festival for alle i nærmiljøet er med på å bryte opp den monotone hverdagen* for de som bor i området og er hardest rammet av utenforskap, og festivalen eller lignende sosial event kan være med på å skape nye diskusjoner på tvers i lokalsamfunnet. Et felles erfaringsgrunnlag, en ice-breaker for å komme i snakk med folk man normalt ikke snakker med.

Jeg fortalte Lene Karin og Maria fra RØDTVETfestivalen at de burde snakke med Dhita Siau fra Stig Gaard på Haugenstua, han kunne kanskje hjelpe dem med lydutstyr. Jeg fortalte dem også at jeg gjerne stiller opp på festivalen hvis de trenger noe fra meg eller oss i Vestli skole FAU.

Etter dette møtet 27. September fulgte jeg utviklingen av RØDTVETfestivalen under den intense planleggings-fasen. De neste ukene så jeg hvordan festivalen tok form, og hvordan ulike elementer kom frem. Det ble også klart at Nasim Khaliq, leder av Vestli Skole FAU, og jeg skulle holde et innlegg på 10 minutter under mini-konferansen som var en av elementene på festivalen.

Under RØDTVETfestivalen

Nasim og jeg ankom Rødtvet Skole rett før arrangementet skulle begynne. Jeg observerte litt av riggingen, småstressede arrangører, og hvordan tingene var plassert base-messig. Det var litt stor avstand mellom de ulike del-arrangementene, og Festivalen kunne hatt fordel av at alle som kom fikk et tosidig ark med kart over skolen, hvor hva er, og litt annen praktisk info. Dette kan man kanskje gjøre ifm neste Rødtvet-festival.

Nasim og jeg gikk inn i “Bessan” (auditoriet på skolen) og gjorde oss klar til mini-foredrag serien. Det var raske foredrag mellom 5-12 minutter.

Nasim og jeg holdt sammen vårt mini-foredrag på 10 minutte ([Link](#) til PDF-verjson av presentasjon). Poenget med dette foredraget var temaet “Å se den enkelte elev”.

Etter at mini-konferansen var over gikk vi ut i skolegården, og så hvordan ulike elementer var i spill. Det var salg av mat og drikke, og det var kommet ulikt lys som varmet atmosfæren i den kjølige høst-kvelden.

Nasim og jeg måtte dessverre forlate festivalen ganske tidlig for å komme hjem til våre egne familier, men mitt inntrykk var at festivalen var en suksess, at dette var vel anvendt tid i

planleggingsfasen, og at det hermed var laget en ny tradisjon for RØDTVETfestivalen som jeg ser frem til å følge videre.

Etter RØDTVETfestivalen

I etterkant av festivalen har jeg tenkt en del på hvordan slike festivaler kan være med på å skape lokal identitet. Jeg har tenkt mye på “sosial arkitektur”; altså hvordan man kan designe frem sosiale strukturer og events som påvirker hele nærmiljøet. omenene.

Jeg var imponert over hvordan Rødtvet-festivalen ble tromlet sammen på 6-7 uker. Det var fascinerende å se hvordan initiativ-tagerne iterativt jobbet frem ulike innholds-konsepter og førte dem ut i livet.

Selve festivalen beviste to ting til meg:

- Vi trenger disse hyper-lokale events, altså begivenheter som finner sted ifm en enkelt skole eller en lokal kirke. Noe som brer ut over seg selv, kanskje går ut i en skolegård,
- Vi må jobbe på de små arenaene; vi trenger ikke å gjøre ting større enn de trenger. Det skal så lite til for å skape felles hukommelse, men det er viktig at det er der. At det skjer noe som kan bryte den monotone hverdagne.

Tanker rundt rom, lys og mennesker

Arkitektur - fysisk og organisatorisk

Jeg har helt siden jeg var tenåring hatt interesse for arkitektur, i vid forstand. Jeg har siden 1999 når jeg leste boken S M L XL av Rem Koolhaas og Bruce Mau sett på arkitektur som del av noe større. Arkitektur og byplanlegging som en del av det mange-fasetterte rundt disse domenene. Arkitektur vs kunst. Arkitektur vs. politikk. Arkitektur vs. sivilsamfunn. Arkitektur og samfunn.

Når jeg har jobbet med de ulike sfærene, i politikk, teknologi, eller samspill mellom mennesker og programvare (for eksempel), har jeg sett på de fysiske rammer rundt aktiviteter som nært beslektet med hvordan aktiviteter av ulikt slag kan være med på å gi de fysiske rammer et nytt lys. Altså: *Rom kan påvirke sinn, og sinn kan påvirke rom.*

Jeg ble av Maria-Batteria Årthun spurt om å ta stilling til følgende utsagn “Arkitektur består i bunn og grunn av tre elementer: *Lys, rom og mennesker.*”

For meg er det en selvfølge at mennesker er en helt essensiell del av arkitektur. Bygninger er til for å brukes, i likhet med en piazza i Salamanca eller et moderne Koolhaas-bygg i Kina. Men

bygninger står aldri alene, de er i en kontekst. Og konteksten er også menneskene. De som bruker bygningene, går på tur i parken rundt bygningen, forholder seg til resepsjonen i første etasje, eller ser på bygningen fra utsiden, kanskje hver dag på vei til jobb.

Lyset som speiler seg i bygninger, rom som skaper arenaer for mennesker, og menneskers egen skaper-kraft; disse elementene henger sammen, og hvis man ikke har med seg menneskene - de som bebor bygninger og vandrer blant arkitektur ellers - i regnestykket, mangler man det viktigste.

Mjølnerparken, Salamanca

I drabant-byer som Haugenstua eller Romsås er det også viktig at man har et forhold til arkitekturen, og at de som står bak arkitekturen på fysisk plan også har et aktivt forhold til det psyko-sosiale miljøet.

Her vil jeg bruke Mjølnerparken i København som eksempel.

Mjølnerparken (i midten), Nørrebro, København

Dette er et område med 560 leiligheter som ble bygget på 1980-tallet. Dette område er i dag sosialt belastet, og har i en år-rekke hatt en del utfordringer med ungdomskriminalitet og konflikter mellom ulike gjenger.

Jeg bodde på Nørrebro rett ved Mjølnerparken i 2007. Da brukte jeg en del tid på å se på hvordan ting var i Mjølnerparken; jeg gikk ofte tur på området, og så på livet i de ulike kriker og kroker. Det jeg observerte var et passivt og innesluttet miljø, hvor man ikke klarte å utvide horisonten. Det var lite positivt liv i nærmiljøet, og dette påvirket de jeg observerte.

Ville en Mjølnerpark-festival kunne bøte på situasjonen?

Nei, selvsagt ikke. Ikke alene. Men en festival kan bidra til å skape nye bånd i lokalbefolkningen. Når det sosiale limet er mindre sterkt enn før; når folk er mer opptatt av sin mobiltelefon og musikken på øret enn å snakke med en ukjent på gaten i nærmiljøet, må man ha nye arenaer. Organisatoriske arenaer som kan støtte opp under de fysiske.

Plaza Mayor i Salamanca, Spania (bygget 1729-1755)

I Salamance, vest for Madrid, har man Plaza Mayor. Dette er en av de største plassene i hele Spania, og det er omringet av bygninger. Det er en felles-arena som syder av liv, og som inviterer til liv. Slike områder kan også brukes av ulike grupper til å fremvise, diskutere, debattere, skape bilder, eller opprette nye mentale bilder hos de folkene som oppholder seg der.

Hvis jeg sammenligner Plaza Mayor og Haugenstua, ser jeg selvsagt at det er helt forskjellige utgangspunkt i rommet på disse to stedene. Men likevel: Kunne man skapt liv? Kunne man kanskje unngått å tro at verdens største lampe, et slikt "signal-bygg" alene skulle redde den monotone hverdagen?

Skolers rolle i samfunnet

Dette leder meg til et av mine viktigste kjepphester: Skolers rolle i samfunnet. I nær-miljøet. Og hvordan måten skoler utformes på og drives, fylles med liv i og utenfor skoletid, kan prege hele miljøet rundt skolen.

Opplevs skolen som åpen for nær-miljøet, eller lukket? Er skolen innbydende om kvelden, eller er det en mørkelagt skolegård som venter på at det skal ringe til time neste morgen?

Min påstand er at skoler er selve navet i nær-miljøet, og at vi må utvikle tankegangen bak WSCA (Whole School Community Approach) i større grad. At vi må se på skolen som del av det hele nær-samfunnet. Som en del av livet rundt skolen.

Skolene fylles av elever, ansatte - og foreldre. Foreldrene, som kanskje primært forholder seg til skolen ifm foreldremøte, utviklingssamtale, og en og annen skolefest, må kanskje i større grad inviteres med, i likhet med resten av nærmiljøet.

RØDTVETfestivalen var for meg en vekker. Det var en vekker, av den positive sorten, på hvordan en skolegård og skolens lokaler kan brukes til å skape liv for hele nærmiljøet. Alle nærmiljø har sin skole, og dermed også gymsal eller klasserom; rom for liv og en livslang læring og utvikling.

Jeg håper at RØDTVETfestivalen kan inspirere også andre arkitekter til å se mer på hvordan festivaler kan fungere som arkitektonisk virkemiddel, og at dette blir en ny måte å skape reelt liv i nye eller gamle bo-områder.

***

Om Raymond Monsen Kristiansen

Min egen bakgrunn organisatorisk er bl.a. at jeg under studie-tiden ved Universitetet i Bergen var nestleder i NSU-Bergen i 2000-01, og var i tillegg 2000-02 styreleder i det europeiske student-nettverket MOSAIC, som var student-organisasjonen i The Coimbra Group <https://www.coimbra-group.eu/>. Jeg har i tillegg jobbet mye med sosiale medier, bl.a. var jeg i 2005 initiativtager til at Unge Venstre og Venstre var det første politiske partiet i verden som brukte videoblogging i en politisk valgkamp (sak: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/technology/4229698.stm>). Jeg var leder av Stovner Venstre i 2012.

Jeg har også vært aktiv i andre arenaer for å bygge driv, nettverk og organisasjon, og jeg har etter at jeg ble skolefar høsten 2017 brukt denne erfaringsbakgrunnen aktivt på bl.a. Vestli skole, hvor jeg nå sitter som leder av Driftsstyret og nestleder i FAU.

Høsten 2018 ble jeg utpekt som medlem av Jenssen-utvalget (Pressemelding fra KD: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ekspertutvalg-skal-se-pa-utsatte-byomrader/id2617096/>), hvor vi skal "se på utsatte byområder". Dette arbeidet vil resultere i en NOU som blir ferdigstilt senest i løpet av 2020.

///

Raymond Monsen Kristiansen
Tokerudberget 16
0986 Oslo

raymondmk@gmail.com / +47 90405425